

кучерявеньких, червонолицих, як янголят.

— Дітки! дітки! не підходьте близько до огорожі. В воду упадете.

Відповідають, шебечуть також французькою мовою.

— Ні, ні, мамуцю, не страшно тут аві три-шешки. Ось іди сюди, глянь...

— Не треба, не треба.

— Ви руска? — звертається до пани який пристаркуватий чиновник у формі в кашкеті відомства народньої освіти.

Пані кидає до очей лорнетку, примруживши очі якусь мить оглядає чиновника й неспривітно відповідає.

— Да-а, руская... Дітки, дітки! — гукає знов на павенят, — обережніш. Не завдавайте мамусі клопоту.

— Хм... вот ви руская, а диті, вероятню, слова по русскі сказати не умеют.

Пані знов, уже трохи здивовано, оглядає чиновника.

— Не-ет, аачем... — з протягом відповідає йому. — Аві й па-русскі панімают.

— Хел... спалахнув чиновник, звертаючись до сусідів за сполученням. — Понімают... А говорити, конечно, не умеют. Вот вам наше русское воспитаніе детей!!

Дама гідливо кривиться й одходить, насупившись, до діток.

— Не-ет, ми такі, русскіе, подлая нація. Нат того, чтобы поддерживать все родное, воспитываться в духе национальной гордости. Маленькая возможность, і ми забиваем все родное. Разве оні, выросші, будут любить Роцію, будут верными сынами своего отечества? Нет, по моему, — если ти сознательный отец іли мать, то і воспитывай детей в родном духе, в родном языке, как говорілі і твоі родители, і родители твоих родителей, деди і прадеды...

— А ви кто будете? — перебиває чиновника молоденький жидок.

— Я?.. Я учитель русского языка в гимназіі, статскій советник Грігорій Семьоновіч Макогара... Да-а, воспитаніе детей — это не пустяк какой-нибудь. Ви посмотріте на евреев. Ведь подражания достойны. Разве еврей вам станет учить ребонка другому языку, пока тот не будет удовлетворительно знать своего? А почему? Потому, что он помнит, что он еврей, что его отец, дед, прадед і т. д., били еврей, потому і его діти должні говорить на родном языке. Я, собственно, не люблю этой націі, а за это уважаю і открыто всем говорю, что нам, русским, нужно пример брать с евреев в этом отношении...

Коло црмовця потроху скупчується ціла аудиторія. З пристани турботно й підозро поглядає жандарм. Галас не стихає, бо до одлліття лишлося ще з десять хвилини.

— Мамусю, мамусю! Ось глянь, он у того дядька який кумедний бриль, — українською мовою звернувся до молоді пані хлопчик літ шести.

— Цес... моя дитино! не можна так говорити, — теж по українському відповіла мати хлопцеві. — Який має, такий і надів.

Чиновник здивовано скинув погляд на пани.

— Послушайте, мадам, — звернувся він до неї. — Ви меня простіте, но я просто поражен. Как ви допускаете... е-е... я вижу, что вы не мужичка, а сами... і ребонку позволяете коверкать язык... Ви-же русскіе люди...

— Спитайте його, — відповіла пані показавши на хлопчика.

— Мальчик, послушай... Ти кто?

Хлоп'я здивовано зиркнуло на

матірку, потім втопидо погляд у чиновника й промовило.

— Я українець.

Чиновник абентежився. Настала тиша. На обличчя присутніх заграда ехидна ухмілка.

— Хм... „українець“... Но, позволите... я сам малорос...

— Ви такі малорос? — зауважив жидок. — А ежелі ви малорос, то почему ж ви не говоріте по малоросійськы, как ваш отец, дед і прадед, как этот ребонко?

Картина.

Провінція.

ПО УКРАЇНІ. У ЖИВІ.

— Царський молебін. Сьогодні з приводу дня народження Його Імператорського Височества Наслідника Цесаревича Олексія Миколаевича в Київському Софійському кафедральному соборі одправлено буде молебін.

— Екстренне засідання городської думи. Городський голова призначив на 4 августа екстренне засідання городської думи для виборів 8 губернських земських гласних.

— Представники інституцій у київські повітові земські зібрання. Представником кнзів-подільського управління хліборобства і державного майна у київське повітве земське зібрання призначено завідуючого київським лісництвом старшого лісного ревізора Степанова.

— Депутат від духовенства в київське повітве зібрання призначено — настоятеля Марин. - Благовіщенської церкви г. Києва протоієрея Михайла Вишневецького.

— Допомога людині з неврожайних місцевостей. Міністерство доріг зробило наказ, щоб, звважаючи на неврожай в поволазьких губерніях і Сибірі, хліб перевозився в ці місяці по усім каз. зал. дорогам по льготному тарифу. Окрім того, сельські робітники і козари неврожайних губерній будуть перевозитися по переселенському тарифу. По помешченню тарифу буде перевозитися і сельська худоба. Цим діями цей наказ надійшов в управління шіденно-зах. зал. дороги.

— Претензі до зал. доріг. Останніми часами в управліня шіденно-зах. зал. дороги а також і в другі казенні зал. дороги стали надходити масові заяви про непорядки а залізницях, через які багато шкоди мають і інші особи. Для выяснення причин побільшення скарг, міністерство доріг опісля екстренній а'зід представників зал. доріг. На а'зіді буде розглянено біля 1000 усюжих справ. На а'зіді цей запрошено і нач. шід.-зах. залізниці.

— Припинення справи ген.-м. Топор-Рябчинського. У Київ надійшла відомість про те, що головний военний суд припиняє справу київського окружного інтенданта ген.-м. Топора-Рябчинського, бувших начальників продовольчих одділів полковника Богдановича і д. Варжовського, полковника Гігоровича і постачальниці Немировської.

Всіх їх обванувачувано за те, що, користуючись службовим становищем, повідомляли постачальницю Немировську про підраді ціни, які давали конкуренти, і приймали від Немировської гірші продукти, ніж ті, які обговорено в договорі, а також ніби приймали від Немировської і інших грошові подарунки.

А Немировська обвинувачувалася, що передавала від названих інтен-

дентських чинів подарунки постачальницям.

— Справа Н. Н. Іюнікова. Київський окружний суд в розпорядчому засіданні по XI уголовному одділу постановив помістити Н. Н. Іюнікова на два місяці в психіатричний одділ винницької лікарні, де мають встановити, чи сповна він розуму. Іюнікова, як відомо, обвинувачуть за мошество і присвоєння чужого майна. Одно з таких діл — це розплата за куплений крам чеками на всякі банки, в яких на рахунок Іюнікова віяких грошей не лежало.

— Виснама. По постанові окремої наради при міністерстві внутрішніх справ германського підданця К. Закостельського висилають в Росію в Германію. К. Закостельський сидить під арештом у лугянській тюрмі.

— З Київщини. Нещастя. Наш кореспондент з містечка Матуєйва, черкаського повіту, пише, що там місцевий учитель церковно-парафіяльної школи, М. Кривенко, пішов на охоту і неумисне вистрілів в себе. Через скількі годів він помер. Після нього лишилась жінка та четверо діток.

— З Поділля. Літературний вечір. 24-го іюля членами пещерської бібліотеки-читальні „Просвіти“ був улаштований літературний вечір, в будинку, де бувають вистави (в клуні). Вірші деклямували дівчата, хлопці і діти 8—12 років. Було упорядковано 4 одділи з 45 №№ та живими картинками. Слухачів було багато — сельцяне та інтелектуальні. Вхід на вечір був безплатний.

— З Полтавщини. Напад. Вночі з 20 на 21 іюля, як пише наш кореспондент, на вчитель Зініна, що їхав з міста Кобеляки на станцію залізниці, до якої від города 12 верст, напали 2 грабнижники. Вони сконамдували „Руки вгору“, потім забрали у Зініна 170 карб. грошей і зведили візничикові вернутись назад, звикли. Про подію було заявлено поліції, але розшукування грабнижників ні до чого не привело. Це вже другий напад на дороги, що йде од города до вакзалу. Щоб уникнути нападів волящих неприємностей і грабунку, тепер усі пасажери з станції й міста виїжають разом з супроводі 2—3 кінних козаків.

— З Харківщини. У Харькові. З відомостей опублікованих харьківською городською бойнею, видно, що в 1910 р. на бойні бул убито худоби: волів — 15.703, корів — 20.250, бузвіків — 21.688, телят — 1.557, овець — 38.737, ягнят — 14.831, свиней — 19.827 і поросят — 23. Худоба продавалась по такіх ціні за голову: волі 100—180 карб., корови 50—140 карб., бузвіки 18—40 карб., віці 7—10 карб., ягнята 4—6 карб., свині 25—65 карб. і поросята 2—5 карб. Ціни за пуд стояли: волі 6—60 карб., корови 5,50—6,20 карб., бузвіки 5—5,50 карб., телята 6—8 карб., віці 5—6 карб., ягнята 6—7 карб. і свині 6—6,40 карб.

— Харьківські ярмарки. Харьківський біржевий комітет опублікував відомість про обороти чотирьох головніших харьківських ярмарків у 1910 р. На Кременський ярмарок привезено кразу на 19.008.350 карб., продано — на 10.742.920 карб. На Троїцький ярмарок привезено кразу на 5.894.500 карб., продано — на 2.632.500 карб. На Успенський ярмарок привезено кразу на 5.221.320 карб., продано — 4.840.000 карб. Нарешті, на Покровський ярмарок привезено кразу на 16.559.285 карб. і продано на 11.941.312 карб. На всі вгляди ярмарки, таким чином привезено кразу на 46.678.455 карб. і продано на 30.156.732 карб. Як бачимо, торговельне значіння Харькова ще не зовсім занепадо, хоча в кожнім роком воно все більше занепадає.

— „Антихрист“. Недавно у Харькові була така пригода статистикові, який цінував верухоме майно на Холодній, Власниці будинку на Проф'яжній вулиці, баба М., після скількох запитав, які давав їй статистик, закричал: „Ой, горенько! Антихрист прийшов і заіснує в своє антихристове вісько“. Після цього вона кудись втікла.

— Курси. На майбутній загальноземський а'зід у Харькові про народню освіту губернське земство подає доклад про педагогічні курси. Курси мають бути мішані: з наук педагогічних і загально-освітніх. З цих останніх наук одного року викладуться науки гуманітарні, другого року — природничі. До програму курсів заводиться „южно-русская історія і література“, 16 годів. На руську історію призначено 22 годівни й на історію руської літератури 16 годівни.

— Школа авіації у Харькові. У Харькові одбудує засідання комісії, яка має організувати школу авіації, яку улаштує літальний підодділ харьківського одділу Імператорського руського технічного товариства.

Комісія ухвалила: школа повинна випускати авіаторів-техніків, знайомих з практикою і теорією авіаційного діла. Практичний курс проходитьиметься три місяці. Хто з учнів не встигне пройти курсу за 3 місяці, той може проходити його вдруге. Той хто заістане в учні цей школи повинен, астрахуватись од нещасних випадків і доставити поліс в канцелярію школи, бо без нього не будуть приймати нікого.

— З Катеринославщини. Лікарня т-ва взаємного кредіту. Наш кореспондент з села Веселых-Тернів, верхньодніпровського повіту, пише: З весни майбутнього року тут почне будуватися

лікарня коштом повітового земства. Місце під лікарню дала сельська громада — одну десятину. Також на свої кошти сельська громада вьяла достачу всякого матеріалу, що потрібується на будівлю. На збудування лікарні призначено біля 70.000 карб. В сентярі цього року заходять місцевих торговців має одкритися т-во взаємного кредіту. Прохання про це подано ще в тому році. Хоч тут і існує вже другий рік кредітотве т-во, але воно в свої ширші торговців не приймає і потреба в новому банку давно відчувається, бо село це стоїть в районі залізних рудників і тому веде гарну торговлю, маючи зносина з таким великим торговим пунктом, як Кривий Ріг на Херсонщині (25 верст).

— З Херсонщини. Вистава. У Ольвіополі, в місцевому театрі йдуть українські вистави. Уже грали „По ревізії“, „Жидівну вихрестку“ то-що.

— З Кубані. Нафта. Нафтова промисловість на Кубані віяє не може виїти з очаткової стадії. Нафта вже добувається, але її нема де дівати, бо поки-що на кубанську нафту перейшла одна тільки Владикавказька заводниця, яка не може брати більше ніж їй потрібно. Через це резервуари на станції Катеринодар стоять переповнені кубанською нафтою, другий фонтан на частку 202 стоїть закритим, а нафтогази не працюють повним темпом. Катеринодарський нафтопереробний завод будеться поміди й раніше августа він не буде закінчений. А поки-що участки все перекладають в руки англіїців. Місцеві підприємці, попрацювавши трохи, кидають роботу, а англіїці в цього користуються, скуповують участки й приступають до справжньої роботи. Але вони ще не все скуповували й через те вони так помалу працюють, щоб через їх роботу не підскочила ціна на участки.

грені, себ-то на 4.000 зол., або на 40 проц. більше проти 1909 року. Коли ж прийняти на увагу, що цілюлярної грені раз-у-раз не вистачає й що часто доводиться оживляти нецелюлярну, то вьяде, що в минулім році оживлено не менше 17.000 зол. грені. Таке значне збільшення кількості оживленої грені почасти пояснюється тим, що в минулім році заведено було викорку черви у приватних шовководів на Київщині. Спроби дали гарні наслідки, й надалі постановлено повести їх у ширші масштабі.

Найбільше грені в минулім році роздано в Бесарабі (7.444 зол.). Далі йдуть Таврія (2.000 зол.), Київщина (1.500 зол.), Херсонщина (721 зол.), Долищина (252 зол.), Харьківщина (31 зол.) та інші. Майже повсюди грена роздавалась безплатно по 1 зол. на кожного шовководу. Хто ж хотів мати більше 1 зол., той міг її купувати на шовківничих станціях по 50 коп.

Урожай коконів у минулім році був порівняючи менший проти урожаю попереднього року, бо була дуже несприхильна для шовківництва погода. Вишло не більше 16 фунтів сирих коконів з кожного золотника грені. Переведений на гроші, урожай може бути оцінений в 100—110 тис. карб.

Серйозною перешкодою для розвитку шовківництва на Україні являється трудність продажу коконів. Єдиним покупцем коконів була до 1908 р. фірма Саложнікових у Москві, а роллю посередників виконували земські управи, комітет шовківництва й приватні особи. Найширше поставлена була справа скупки коконів на Київщині, де коло цього діла енергійно заохочувалась земська управа.

Другою перешкодою являється брак морильних печей. На цілій південній район є всього дві такі печі. Цього для потреб шовківництва дуже мало, й комітет шовківництва заохочується тепер будувати нові сушильні-морильні.

Уряд загалом досить шире заохочується коло розвитку цього корисного промислу. Опріч безплатної роздачі грені, з казенних лісництв ще видавались безплатно сажени шовковниці, причім у минулім році роздано 184 тисячі таких сажениць — 84.100 сажениць на Бесарабі, 7.700 на Херсонщині, 21.000 на Поділлі, 2000 в Донщині й т. д. Опріч того, вислано в ріжні місця 123 пудів оборотного паперу для з'ємників і 45 пробірників для роблення дірок у папері. Відкрито також спеціальні курси шовківництва при уманській хліборобській школі; на курсах було 22 слухача від департаменту хліборобства й 16 народніх учителів. Були й зразкові викорки шовкової черви, улаштовані на одеській виставі, у київським ботаничним садку то-що. Нарешті, департамент хліборобства видав кілька популярних брошур і таблиць про шовківництво для безплатного роздавання шовководам.

Галичина.

— Українська мова в суді. З Городенки повідомляють, що презвід вщого кравего суду в Львові дала цим днями д. М. Кондрата, адвоката в Городенці революцію в справі його скарги з приводу того, що судді Ротгаузер в одній карній справі одмовився скласти протокол на українській мові. Своєю резолюцією суд повідомляє д. Кондрата, що зроблено всі заходи, щоб його задвольтити, а судді Ротгаузерові зроблено сувору догану за те, що не виконав законного прохання адвоката.

Буковина.

— Українське православне єпископство. Один з православних священиків на Буковині іше в „Ділі“, що невабаром буковинські українці матимуть власного українського єпископа і що православна митрополіція коністорія в Чернівцях буде поділена на дві національні курії: українську і руминську.

Земські вибори.

28 іюля одбулись у Сквирі надзвичайні повітові земські збори. Вибрано: на предсідателя повітової управи бувшого гласного теперішнього земства Таранова, в члені управи вибрано бувшого неперемінного члена повітової управи Лушкевича та поміщика Вишневецького; в губернськй гласні вибрано — графа Олексія Ігнат'єва, поміщика Павловича й Красовського, од польської курії — Червіньського — редактора „Дз. Кіюв.“ і од селян — Коваля.

Одбулись земські збори по чигиринському повіту. В предсідателі повітової управи вибрано Петра Давидова, в члені управи бувшого члена повітової управи Ф. Ф. Цингота (поміщик поляк) і В. А. Плеського, в губернській гласні вибрано графа Олексія Бобринського, А. Н. Терещенка і Д. Л. Давидова, од селян вибрано Швагера.

Жалування предсідателя управи 8000 карб., членам по 2500 карб. на рік.

2-го августа в городі Каніві на надзвичайних повітових земських зборах одбудуться вибори предсідателя і 2-х членів повітової земської управи й 5 гласних у губернській земській зборі. Кандидатом на предсідателя управи називають предсідателя дворянства барона С. Є. Штейгера, на члені управи — селянина Гушеля (гласного старого земства й тепер вибраного гласним в повітве земство од волостей) та офіцера запаса А. Остапенка. В губернській гласні виставляють кандидатуру предсідателя губернської земської управи М. А. Суковкіна, члена тієї-ж управи С. Н. Гавеського, гласного А. Л. Пото і бувшого мирового посередника першого призыву Я. В. Тарновського; п'ятого губернського гласного галють провести з селян. В кандидати цих гласних мають вибрати: бувшого депутата першої Державної Думи Біляшевського (директора київського музею старовини) та Базарова.

Економічне життя України.

Шовківництво на Україні.

З кожним роком шовківництво на Україні розвивається все більше. Одним з найголовніших заходів до його розвитку являється поширення цілюлярної грені серед людині. У минулім 1910 р. виготовано на ріжних шовківничих пунктах та в хліборобських школах України до 7.740 золотників грені, себ-то на 1.120 зол. більше проти попереднього 1909 року. Опріч того, виписано з Угорщини 2.500 зол. та з Італії 2.160 зол. Усього ж у 1910 р. на Україні роздано 14.200 зол.

З життя „Просвіт“.

Чернігівська „Просвіта“. Як відомо „Губернське Присутствие“ винесло в Чернівці постанову, про закриття т-ва „Просвіта“ в Чернівці. Законних мотивів рада товариства ще не одержала; голові ради, котрий був закликаний на засідання, не було представлено жадних обвинувачень.

За кордоном.

Одставка японського кабінету.

З Tokio повідомляють, що прем'єр-міністр Катсура подав мікадої прохання про одставку всього кабінету міністрів, рекомендуючи на своє місце прем'єром Сайонажі. В звязку з проханням про одставку кабінету до Tokio викликано з Корей Терачу. На чолі нового міністерства стане Сайонажі; в його кабінет увійдуть міністрами члені партії „сейюкав“; ця партія найсильніша в парламенті і стоїть за побільшення морських сил Японії та повної її влади на Тихому океані. Міністром закордонних справ буде швицле усього японський посол у Петербурзі Мотото.

Французький Азеф.

В Парижі викликає велику сенсацію діяльність провокатора Люсьєна Мет'єв. Недавно повідомлялось про маніфестацію революційних бойових гуртків перед будинком міністерства юстіції. Про що маніфестацію поліція знала наперед і зробила засідку в міністерстві. Як тепер виявилось, Мет'єв, ще за день до того, як має відкрити все поліції, був членом комітету генеральної конференції праці, сам виготовував проект, дав інструкції, як зробити демонстрацію і поділив ролі, кому вломитись в міністерство, захопити там міністра Криплі, вивести на автомобілі і переховувати доти, поки всі політичних не випустять з тюрми.

Коронація англійського короля в Індії.

В початку новб'єр місяця цього року англійський король Георг вїзидеть разом з королевою в Індію, де 7-го декабря в Дельфі має бути великий дурбар і коронація короля Георга 5-го, як імператора Індії. Англійський уряд покладає багато надій на цю подорож короля в Індію. Зважаючи на любов Індусів до роскоші, уряд гадає, що гостювання короля в Індії більше зробить, ніж всі накази адміністрації. Через це коронація буде вестись в великих роскошах і багатаці. Заходи до коронаційних свят вже почались; індійський уряд відіслав на це 22 мільйони рупій, а англійський 5 мільйонів; сам собою, що індійські магараджі та набоби дадуть ще більше.

На день коронації будеться трибуна для 12.000 запрошених гостей і 50.000 публіки; 20.000 солдатів буде доглядати за порядком. Багато англійської аристократії їде з королем на ці свята.

ся раем земним, де скінчаться всі муки, голод, знущання людюжера — дукі, цієї суцної карі на вбогий люд... (За нашпортом); тужить автор ввужі в Маринку, що тяжкою працею у пани заробляла собі „придане“ — кожущанку сивеньку та спідничку голубеньку і знайшла спокій довічній у рудді, бо все загорьоване добро було одбрано, щоб заллгати павові, з котрим Маринка не хотіла грішити. („Хуторяночка“). В найкращім своїм оповіданні „Страхене життя“ Тесленко малює чудовий образ дівчини-селянки, що прагає світла, гарного життя, але за такими людьми, як о. Поліевкт, Катюра, не знаходить його й кидається в річку. Тяжко жити на світі за такими безсердечними, байдужими, а часом і активно ворожими людьми. Цілу нізку їх дає він у начерку „Тяжко“.

Митецький малює Тесленко життя тюрмецьке. Тут, в пах його тюрмецьких нарисах, як хмари в тихій, прозорій воді, одбилися вся жорстокість тюрмецьких, спроквильне озвірення мешканців цих „мертвих домов“, і муки одиначі потужних духом, гонимих за правду. Між першими й другими довічній автагонізм. Це автагонізм дня й ночі, темряви й світла. Ті й другі нещасні в'язні, але спільна неволя не едає їх, і в тюрмі павають так само розсудата, злоба, зневажність, ворогування, що й на волі, тільки ще більш загострені, здриблили од усього цього атмосфера тюрмецького життя робиться нестерпучою, отруєною. („В тюрмі“, „На чужині“, „В назурж людини“, „Що з його було“). Всі людські почуття, всі пориви до чогось гарного, потроху притупляються в ній, а потім і зовсім зникають.

Малюючи тюрмецького життя, що лишав нам небажний, в ірегариім до повенням до „Записок із мертвого дома“ і „В мір'ї отвержєнних“. Достовєрського й Мельшина. Для май-

бутнього історика сьогочасного тюрмецького життя вони будуть чудовими ілюстраціями.

Не буде помилкою, коли ми, проглянувши літературну спадщину вєбіжника, скажемо, що в особі його українське письменство повбулося першорядної сили. Його хист був не в тих, що хитаються, як той човен без стерня і без вітрил, не знаючи до якого берега пристати. Вже найперші його оповідання („За нашпортом“, „Хуторяночка“, „Син“) показують, куди хитались авторіві сінпати, показують, під яким впливом почав вьявляти себе захопаний до того хист його. Зробилась аксіомою думка, що українське письменство є найбільш демократичним у світі, що українська література є історією обстоювання прав отих „рабів німих“, що вона є тим словом, яке стоїть на сторожі коло пригноблених і зневажених. Коли денівам літератури є краса, то за українською літературою навика лишиться заслуга побожного слугування найвищій красі — шукання добра й правди для меншого брата.

В особі завчасно загиблого Архипа Тесленка вкраїнське письменство повбулося одного з найвєдніших, найпереконаніших жерців тієї краси. Загиб талант великої сили і саме тоді, коли печує відчувається потреба в таких силах.

Тільки віра в те, що не загинла ще та країна, що „выводить із варота“, оповитого гусім мороком неволи, такі свля, такі таланти, може заспокоїти глибокої жалі й скарги на вєрадливе життя, розбуркани свіжою, дорогою могилою.

С. Чернасенко.

Київ.
27 VII, 1911.

ЯК ТІЛЬКО ПОЧУВАТИМЕТЕ СЛАБИСТЬ ШЛУНКУ

Негайно вживайте

невеличкими ковтками теплий чай з французьким вином „Сен-Рафаель“. Воно укріплює, зогріває шлунок допомагає їмостроєнню і окисленню річей в організмі, а також відновлює сили.

Останні вісти.

(З газет та по телеграфу).

Всякі звістия.

ПЕТЕРБУРГ. „Річч“ повідомляють з Сімферополя: По татарських селлах арештовано багато людей. Арештованих обвинувачують за панісламистську агітацію.

В Новгороді багатьох потрушено й арештовано.

Братія Покровського монастиря в своїй скарзі синодowi на архимандрита Мельхиседека каже, що в свічному ящику, ключі од якого у Мельхиседека, знайдено частини дамського туалету.

„Річч“ повідомляє, що прикоським отрядом потешних командує управляючий палатой Архангела Михайла Казаринов.

Синод закриває московські пастирські курси Восторгова, бо сибірські єпископи говорять, що вихованці цих курсів темні і росуджені люде. Будуть також закриті жіночі богословські курси Восторгова в Москві.

Одкрив а'яд старобрадців пестербурзької єпархії.

Потрушено й арештовано прис. пов. князя Ерістова.

Городська управа не згодилася, як радив Родзянко, зробити алею на спомин про 800-літній юбилей Дому Романових, бо це дуже дорого стане.

На Марсовому полі одбувся Висоцкайшій смотр потешним організаціям, що прибули в Петербург з різних місцевостей Росії.

Помер редактор-видавець „Московского Листка“ Пастухов.

Забастовка в пестербурзькому порту тягнеться.

ОДЕСА. Бактеріологічно встановлено перший холерний випадок.

ВАРШАВА. В Лодзі згоріла прядільна фабрика. Шкоди на півмільйона.

На фабриці „Labor“ забастувало 1200 робітників, вимагаючи більшої плати.

ХАРЬКІВ. З Мелітополя повідомляють, що натраплено на слід алоципців, які вбили Скопницького.

На заводі Гельферіх-Саде увільняють 100 робітників, бо немає роботи.

МОСКВА. „Рус. Сл.“ повідомляють з Пелтави: Булого страхового інспектора губерньського земства Мезенцева за рострату 5000 страхових грошей оддано під суд.

БЛАГОВЕЩЕНСЬК. Вдоват колії амурської залізничі, що тепер будеться, одкривають горлячаві монополії.

З станції „Магадагачі“ надійшла звістка про землетрус.

За кордоном.

Всякі звістия.

БАЗЕЛЬ. Під проводом Макса Нордау одкрився 10-й конгрес сівістив. Прибуло 429 делегатів.

ПАРИЖ. В Марселі пощесть холери, в Вресті занеуджало біля 100 душ.

РИМ. На острові Ельбі баствує 10,000 робітників.

ТЕГЕРАН. Командуючий урядовим військом в Дамгані Масуд Нізам з своїм отрядом з 400 душ перейшов до прибічника Магомета Алі—Ашада Доуде, в якого було тільки 300 душ. Кажуть, що Масуд-Нізам перейшов на бік шаха.

З Тегерана виступив ще один отряд бахтіярів.

Цими днями має виступити Ефрем з отрядом сива Сардар Асада—Сардар Багадуря. В цей отряд поступають тегеранські добровольці.

Вище шийське духовенство священних городів Кербелі і Неджефі випустило відозву до народу про боротьбу з Магометом Алі, яко з невірним.

ТИФЛІС. До тифліського генерального персидського консула прийшло декілька кавказців і сказали, що вони вб'ють Магомета Алі, тільки щоб їм дали грошей на дорогу. В консульстві сказави, що асігновок на це нема, але вдали розписки, що коли вони вб'ють еко-шаха, то їм буде заплачено.

Література, наука, умлість і техніка.

— „Літер.-Науковий Вістник“. Вийшла подвійна книжка (за июль—август) такого змісту: „Над Дніпром“ (весьня казка) О. Одеса. „З секретів польської політики у Галлячіві 60—70 рр.“ Ів. Кривецького. Поезія Гр. Чурянина. О. Неприцького-Грановського, М. Жука. „Марія Ковонянцка“ М. Євшана. „Скарб“ (оповідання) В. Оконор-Віліської. „На українській темі“ М. Грушевського. „Спогади українця-волов'яра про повстання в

Герцеговині 1875—76 р.“ Вас. Яновського. „Одна, одна“, оповідання Г. Г. „Національна боротьба серед австрійської соц.-демократії“ (мінець) М. Лозинського. „Струдник“ повість Юр. Кміта. „На Амурі“, дорожні враження В. Садовського. „Плющ“, роман Гр. Деледі, в перекладі Л. Пархаревського „Гарріет Вістертоу“ Юр. Кміта. „Щастя“ новела Уго Оеті, в перекладі О. А. „Праці останнього інтернаціонального соціологічного конгресу“ Миколи Залівняка. „По виборах“ Ignotus'a. „На Балкані“ М. Лозинського. Бібліографія.

— Новий твір М. Коцюбинського. В ІХ книжці „Літературно-Наукового Вістника“ буде нове оповідання М. Коцюбинського: „Сон“.

— Доклад проф. Багалія. Харьківський професор Багалія, прочитав на археологічному з'їзді в Новгороді доклад про магдебурзьке право в українських городах.

Театр і музика.

— „Робоча слобідка“. Артист харьківського театру прихавчиків Н. Розумовський переклав українською мовою відому російську п'єсу С. Карпова (в робітничого життя) — „Робочая слобідка“. Ця п'єса йшла 28 июля, в бенефіс д. Розумовського.

ДОПИСИ

(Од власних кореспондентів.)

БАЛТСЬКИЙ ПОВІТ. (На Поділлі). Днямі провітським. 13 июля у мирового судді 4 участка Балтського повіту розбиралось діло невідомих жебраків (продавців книжок з маастерія Ів. Кроштанського) шести дівчат і одного чоловіка. Вони ходили по селах і продавали книжки евангелії, молитовники та інші такі книжки. У с. Тіколувгу вони у одного селянина Жабановського збрали селяні і почали правити внафети. Селяне, звісно, вірили цим людам і не без того, щоб не давали милостині. Стражники, це побачивши, заарештував їх компанію і привів у Окну до станкового; тут був написаний протокол і передано їх мировому судді. Через три дні був суд. У одній дівчині був лист од якогось парубка, який писав їй ось що: „Посыляю тебѣ, дорогая сестра, сестеръ съ братомъ Георгіємъ, чтобы онъ поддержалъ духовныя силы съ вами; не бойтесь, когда будете, гдѣнибудь арестованы і попадете подъ судъ. Господь васъ защититъ. Мы всеъ пробираемся сквось тернистую путь, просвѣщая народ... і т. д.“ На запитання судді, хто прислав їй цього листа, дівчина одповіла, що не знає, хто прислав. На суді було багато свідків. Свідками були селяне, у яких „Провітськи“ почували, або яким радили купувати книжки, і яким „читали“ Святе письмо. Свід чили вони в тім, що „Провітськи Вожі“ не збрали ніяких жертв. Один старий дядько ось що казав на суді з таким запалом і з слезами на очах: „Коли вони прийшли до мене отді Вожі люде, і почали читати і співати, Воже слово, то мене взяв такий жаль, що я мало не перецілував усіх одих божих людей. Я у ту хвилину почув, що я грішний. З жалю я вийняв 10 коп. і дав їм, а сами вони не просили в мене нічого“.

Цікаве посвідчення Тіколувгського дяка. Він казав, що ці люде говорили на селі такі промови про страшний суд, що де-які з селян, послушавшись цієї проповіді, так зажурившись, що не могли ні їсти, ні пити. Селяне перед ними падали навколішки і молялись. Самі вони куди їдуть все моляться, не хочуть балакати з тими людами, які курять тютюн та їдять скоромне; сами їдять тільки овочі, і то потроху.

Але все це якесь темне діло. Не віряться, щоб ці „провітськи“ жили тільки з заробітку на продажах книжках, як казав хазяїн дівчат. На запитання мирового судді, чи на жалуванні вони у свого хазяїна, дівчата одповіли, що на жалуванні, одна сказала, що одержує 3 руб., друга—3 р. 50 к., третя—4 р.—четверта—4 руб. 50 к.—пята—4 р. 50 к. і шоста—9 р. Коли питали їх, чи вистачає їм цього жалування на зодягання, та на їжу, дівчата казали, що вистачає. Коли питали їх, де вони познайомились зо своїм хазяїном, одна сказала, що з місяця, аж з Петербурга, а всі інші—в українських сел., з Поділля та інших, познайомились, коли дядько цей проходив по селах. Все шість дівчат молоді, їм по роки 18—20 не більше. Мировий суддя розглянувши діло, допитавши свідків, виправдав „божих людей“. Вони пішли знов по селах, у Херсонщину, кажучи, що на Поділлі „ліхі люде“.

С. ВЕЛИКИ КРИНКИ, кременчуцького повіту (на Полтавщині). Наше життя. Давно вже людність нашого села клопочеться про відкриття двох-класової міністерської школи. Вибрали селяне двох уповноважених, котрі прохали кого слід, та нічого не поможлось, бо земство наше не хоче, щоб ставили школу глиняну, а в селі не вистачить кошту на кам'яну школу. На велике наше село з земська та церковно-парафіяльна школи і кожен рік багацько дітвори застається по-за школою.

Людність наша цікавиться українською книжкою, та, на великий жаль, ніде її добути, бо немає в нас народньої бібліотеки. Одержує село наше „Раду“, „Засів“, „Рілля“ і „Хлібороб“. Є в нас і потребительська крамниця, та, на жаль, там бувають иноді прихавчики нечесні і нетямущі в цій справі.

Жинява вже селяне кінчили. Врожайні загалі середній, тільки яра шпеняця слабенька. Вагшани трохи пізніваті; пошкодили величезні лощі, що йшли вавесь місяць юнв.

СЛ. КАБАНЯЧА, змієвського повіту (на Харьківщині). Тутешні справи. Ця слобода належить до тих сел, де смачно живеться дармоїдам. На селі пишуть страшна темрява. Про національну свідомість і чутки немає. Книжки не в пошані. Якраво це відбувається і на тутешній інтелігенції... З п'ятнадцяти божевільють та стріляються. Просвітньої поради селянщині—хліборобів ні від кого немає. Чим виявила себе Кабаняча, то це одрубними участками.

Живого слова поради кабанячане не чули, не було де спитати, а земельку бажалось усім мати у однім шматочку. Прочитали у громаді закон про одрубні участки, пан псарь пояснив, як міг і громадою послали прохання, перейти від общини на одрубні участки. Незабаром прихав землемір—і почали ділити землю. Земля у кабанячан неоднакова, є гарна подолувата—і є глиниувата—горня, від села і води далеко. Сельським дукарям земля випала гарна, а селянам глиниувата здебільш, на горі і вузенькою стьожкою на 3 верстах. Селяне рвали на собі волосся... Почалися змагання селян з землеміром. Прихав осетини, заарештували незадоволенних, і вони мушили сидіти, поки екшачиться розділ землі. Подавали прохання громадою, щоб знов перейти в общану, але не авернули уваги.

СЛ. ВЕЛИКА ДАНИЛІВКА, Харьківського повіту. Хлопці в сел. Великій Данилівці живе декілько психичних, що були в губерньській земській лікарні на „Сабуровій дачі“. Вони й тепер не сповна розуму, викидають усякі штуки, але живуть собі тихо-мирно, охоче працюють і селяне залюбки беруть їх до себе на роботу за хліб, за осело.

Між нашими тут є одна артистка, що грала колись в українській трупі. Вона вже мало незовсім і видувала. Є ще два таких, що удають з себе один генерала Скобелова, а другий—якогось генерала-лейтенанта Ворисенка і вавше ходити у параді; кажуть, що це—колишній офіцер, що воював в війну в японцями. „Генерал Скобелов“ дуже балакучий, кожному верзе, що Росія повинна платити йому 15,000 карб., і любить співати романси,—у нього дуже добрий голос. „Генерал-лейтенант Ворисенко“ цуряється люде; він, баче, має близьке знайомство з порт-артурським героєм генералом Ковдратенком і йому нічого бути з усіма „за побрат“.

В слободі є чимало психичних робочих, з-межи яких є люде вповні інтелігентні, яких ліха доля занесла на „Сабурову дачу“, а звідти—за літо оде на волю.

Листування редакції.

Ю. Бурбасі. Більше відомостей про пастирські курси в Могильові не маємо. Запитайте моголювську консисторію. Передала 2088. У Київі є такі курси бухгалтерії: 1) Курси А. П. Бобіря (Софійська 5), курси Г. К. Бурунка (Хрещатик 8), курси Г. П. Леонівича (Хрещатикський пер. 13).

Справочний одділ.

Календарні відомості. Субота, 30-го июля. Св. ап. Сиди, Силуана і Алароника, муч. Іоанна воїна, Максиміа діакона. Народження Насл. Цес Олексія Миколаєвича. Сх. сон. 4 год. 41 хв., зах сон. 7 год. 30 хв.

Роспис ходу поїздів.

(з 18 апр. 1911 г.)

Під. Західна заліз.	Одходять в Київ.	Прибуває до Київ.
Одеса, Кишиньов, Єнасо-лоттрал. Кур'єр. І і ІІ кл.	9 г. веч.	9г. 45х. р.
Одеса, Волоцьк, Відень. Пасаж. І, ІІ і ІІІ кл.	9г. 40 х. а.	8г. 48х. р.
Одеса, Брест, Білосток, Варшава, Гравно, Умань, Новоселія, Почт. І, ІІ і ІІІ кл.	9г. 15х. р.	8г. 34х. в.
Одеса, Новоселія Умань. Пасаж. І, ІІ і ІІІ кл.	1 г. почі.	5г. 50х. р.
Одеса, Брест. Зміш. ІІ і ІІІ кл.	7г. 25 х. р.	7г. 59х. в.
Брест, Білосток, Варшава, Гравно. Пасаж. І, ІІ і ІІІ кл.	12г. 20х. п.	6г. 15х. р.
Садса, Брест, Знаменка. Ускор. товар. Пасаж. тільки ІV кл.	9г. 55 х. а.	2г. 34х. х.
Варшава, Брест, Ковель. Кур'єр. І і ІІ кл.	7г. 10 х. в.	10г. 14х. р.

Варшава, Сарни, Ковель, Івангород, Границя, Відень. Почт. І, ІІ і ІІІ кл.	12г. 35х. д.	6г. 25х. в.
Варшава, Сарни, Ковель, Відень. Пасаж. ускор. І, ІІ і ІІІ кл.	12г. 5 х. в.	7 г. 50х. р.
Петербург, Віляна, Сарни. Кур'єр. І, ІІ.	7г. 40 х. р.	12г. 44х. п.
Ростов н/д., Петровськ, Баку, Севастополь, Миколаїв, Катеринослав, Знаменка, Фастов. Пасаж. І, ІІ і ІІІ кл.	8г. 20х. р.	9г. 55 х. в.
Миколаїв, Знаменка, Фастов. Пас. І, ІІ і ІІІ кл.	3г. 40 х. д.	12г. 55х. д.
Катеринослав, Єнасоветград, Знаменка, Фастов. Почт. І, ІІ і ІІІ кл.	11г. 25х. в.	6г. 32 х. р.
Бердичев, Радивилів, Відень. Пасаж. І, ІІ і ІІІ кл.	9г. 10 х. в.	9г. 31 х. р.
Одшаниця, Біла Церква, Фастов, І, ІІ і ІІІ кл.	5г. 20х. в.	9г. 20х. р.
Фастов. Ученицький тільки ІІІ кл.	4г. 40 х. д.	8 г. 6 х. р.
Коропесть, Сарни, Ковель. Ускор. тов. пасаж.	10г. 35х. в.	7 г. 16 х. р.
Тельно ІV кл.	11-10 р. і	9 8 р. і у
Тетерев. Дачи. ІІ і ІІІ кл.	у 4-25 д.	10г. 56х. в.
Бородиня. Дачи.	3-5а. 5-39	6 ранку і
Бородиня. Учениць.	д. 8-30 в.	о 12-35
	3г. 15 х. д.	—

ВЕРХНЯ СПІДНИЦЯ за 2 руб. 45 коп. Довко зшита, по останній моді верхня спідниця, з шерст. найнов. рису. тріко, всякі теми, ковоюр., потицьк. гузік. та шовк. шнурк. Спідн. кращ. сорт. за 2 р. 75 к., 3 р. 25 к., 5 р. Висид. по почті з накл. плат. без заклад. Як не вподоб, гроші повертаєм. Простимі назвач. міру: довжину та обхват пояса. За перес. додає. 55 к.; при відносу, заравом 3-х спідн., перепадає на наш конт. Адо: Лодзь, фирм. „Аккуратность“. рок.-18-67

ВЗвенигородці

передплачує „Раду“ і купув. в роздріб на чутуві таких же умовах, як в конторі газети, можна у власн. агента С. А. КОЗІЧКОВСЬКОГО.

ВИДАВНИЦТВО

Український Учитель

видав книжки для народу:

- 1) Б. Грінченко. Про книги. Як їх видати друкувати. Ц. 10 к.
- 2) М. Загірної. Який був лад в Афинській державі. Ц. 10 к.
- 3) Д. Дорошенка. Білоруси і їх національне відродження. Ц. 5 к.
- 4) В. Доманицького. Словаки. Про їх життя та національне відродження. 3 малюнками. Ц. 10 к.
- 5) С. Черкассина. Про небо. Популярна астрономія. Дві частини. Ц. 35 к. (Анатомія). 3 мал. Ц. 15 к.
- 6) В. Іорольова. Про людське тіло. (Анатомія). 3 мал. Ц. 15 к.

Добути можна ці книги в українських книгарнях. рок.-17-14

№ 36. Хрещатик № 36. ВИПАДКОВО ПРИДБАНА

МЕБЕЛЬ

для всіх кімнат, всяких стилів і дерев старинна й найновіша. Бронза, фарфор, картини, килими, ламанти, бісер, срібло, золото, хрусталь і багато інших річей хатьові обстанови продують за 1/2 ціни дійсної вартості. В депо випадкових річей й мебелі Вгюс—А—Вгюс.

„Старина і Роскошь“

№ 36. ХРЕЩАТИК № 36. проти Лютарської уз., де театр Миявського. Парадний ход. Купуем вище означені речі.

У ХАРЬКОВІ

передплачувати „РАДУ“ на таких же умовах, як і в конторі газети, можна в „Українській книгарні“. Рибна 25.

В Тагахрозі

на вакзалі, можна „Раді“ в книж. кі- купувати № № „Раді“ в книж. кі- осові.

В ОДЕСІ

передплачувати „РАДУ“ на таких же умовах як і в конторі газети, можна в „Українській книгарні“ (Нижняська № 53), та в Українській вино- гастрономічній Р. Т. Литвиненко крамниці (Салова вуз. № 19).

Об'єднаний Комітет по збудуванню пам'ятника Т. Г. Шевченкові

ОПОВІЩАЄ

Третій Міжнародний Конкурс

на утворення ескіза пам'ятника Тарасові Григоровичу Шевченкові, що має бути збудований у Київі.

Премія призначена в 3000 карб.

Ескізи на конкурс мають бути прислані до 3 год. дня 20 декабря ст. ст. 1912 року.

Докладну програму конкурса можна одержати в об'єднанім комітеті (Київська Городська Управа) або прочитати в журналі „Зодчий“, що надрукував повну програму. р.-437-40

В УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ

Київ, Везаківська № 8.

Продують такі книжини:

Стефанік—ОПОВІДАННЯ. Ц. 70 коп.

На крапкому папері Ц. 85 коп.

Б. Грінченко. ЯКОЇ НАМ ТРЕБА ШКОЛИ Ц. 4 коп.

НАРОДНІ ВЧИТЕЛІ І УКРАЇНСЬКА ШКОЛА Ц. 5 коп.

П. Скуток. ПІД СТЕЛІМИ ДУМИ Ц. 5 коп.

Д. Мордовцев. КОЗАКИ І МОРЕ Ц. 40 коп.

В ДЕРЖАВНІ ДУМИ Ц. 5 коп.

А. Конощенко. ДО ІСТОРІЇ ЗЕМСЬКОЇ ШКОЛИ НА ХЕРСОНЩИНІ Ц. 15 коп.

роко.-32-66